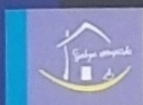


ВОДИЧ ЗА ЕКОНОМСКО- ФИНАНСИСКА ИНТЕГРАЦИЈА

ПРОФ. Д-Р МАРИЈА ГОГОВА САМОНИКОВ
ПРОФ. Д-Р ЕЛЕНА ВЕСЕЛИНОВА

ПРОЕКТОТ ГО СПРОВЕДУВА:



Хуманитарно здружение за помош и поддршка на лица со посебни потреби „Бравура Кооператива“ Делчево

ПАРТНЕР НА ПРОЕКТОТ:

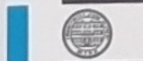


Здружение на граѓани за подигање на психо-социјалната свест „Имаго Плус“

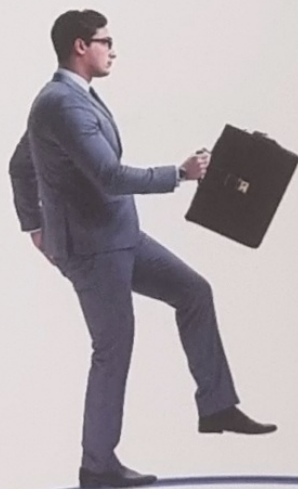
СТРУЧНИ СОРАБОТНИЦИ:



Јавна Установа Завод за социјални дејности – Скопје

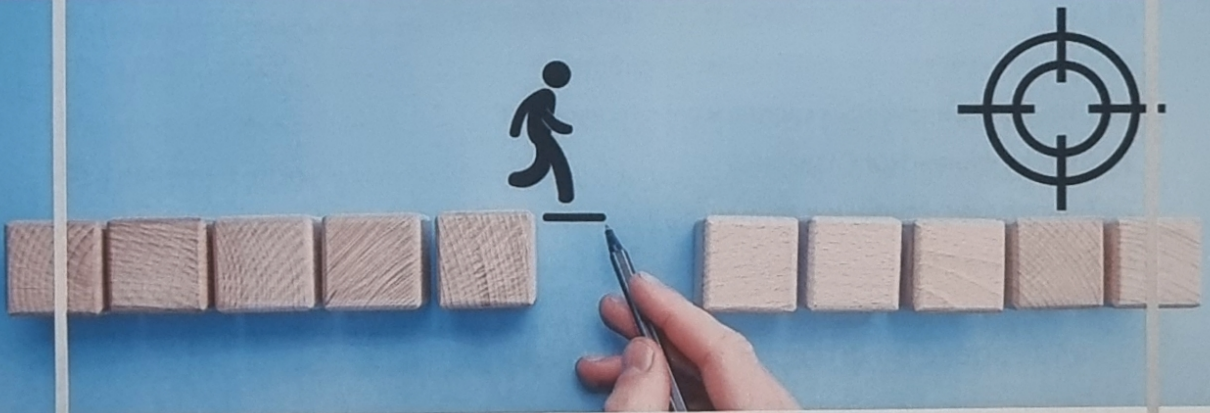


Економски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип



За Проект: Инклузивен Мост 18,

Проект „Инклузивен Мост 18“ е програма за социо-економска инклузија на деца без родители и родителска грижа, која овозможува општествени промени за правилна интеграција и општествена инклузија. Во рамките на проектот е креиран „Водич за економско-финансиска интеграција“. Овој материјал претставува едукативна програма за јакнење на капацитетите на децата без родители и родителска грижа за економски менаџмент на долгорочен план, базирана на резултатите од истражувањето од овој проект од страна на мулти-дисциплинарен тим на стручни лица и соработници .



Хуманитарно здружение за помош и поддршка на лица со посебни потреби „Бравура Кооператива“ Делчево , е корисник на финансиска поддршка од програмата Цивика мобилитас.



Цивика мобилитас е програма на Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ) за поддршка на граѓанското општество во Македонија, која ја спроведуваат НИРАС од Данска, Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) и ФЦГ од Шведска. Целта на програмата е општествените промени во Северна Македонија да бидат поттикнати од силен граѓански сектор, активни граѓани и добра соработка со властите, што резултира со потранспарентно, отчетно и социјално-инклузивно управување како на централно, така и на локално ниво.

Содржината на оваа публикација е единствена одговорност на Хуманитарно здружение за помош и поддршка на лица со посебни потреби „Бравура Кооператива“ Делчево и на ниту еден начин не може да се смета дека ги одразува гледиштата на Цивика мобилитас, Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC) или организациите што ја спроведуваат.

СОДРЖИНА

ГЛАВА 1 – ВОВЕД КОН ПОИМОТ ФИНАНСИИ	9
1.1 Дефинирање на финансиска писменост.....	10
1.2 Која е функцијата и значењето на поимот пари?.....	16
1.3 Зошто парите се толку привлечни?	23
1.4 Тест на знаење	30
ГЛАВА 2 — ШТО Е ТОА ФИНАНСИСКО ОКРУЖУВАЊЕ	35
2.1 Што се случува кога започнувам да работам?	39
2.2 Што е тоа финансиски систем и кој го сочинува?	40
2.3 Видови финансиски пазари	44
2.4 Видови финансиски инструменти	53
2.5 Тест на знаење	56
ГЛАВА 3 - ВОВЕД ВО ШТЕДЕЊЕ И ИНВЕСТИРАЊЕ	63
3.1 Дефинирање на „образование за инвеститори“.....	63
3.2 Зошто луѓето штедат и инвестираат?	64
3.3 Како да размислувате при донесување финансиски и инвестициски одлуки?.....	65
3.4 Клучни концепти за штедење и инвестирање.....	67
3.5 Тест на знаење	73
ГЛАВА 4 - ВОВЕД ВО ПАЗАРОТ НА КАПИТАЛ	79
4.1 Разбирање на ризикот и приносот.....	79
4.2 Како функционираат финансиските пазари	81
4.3 Штедни влогови, акции, обврзници, заеднички фондови и други инвестиции	83
4.4 Тест на знаење	89
ГЛАВА 5 - ПОДГОТОВКА НА ИНВЕСТИЦИСКИ ПЛАН	95
5.1 Основни концепти за финансиско планирање и инвестирање	95
5.2 Изготвување план за исполнување на индивидуални финансиски и инвестициски цели	97
5.3 Консултирање на финансиски професионалци	103
5.4 Вежби и тест на знаење	105

ГЛАВА 6 - ИНВЕСТИЦИСКА ИЗМАМА	111
6.1 Вовед во инвестициски измами и шеми	111
6.2 Како функционира измамата со телемаркетинг	117
6.3 Совети за самоодбрана против инвестициска измама	119
6.4 Како регулаторите помагаат да се заштитат инвеститорите	120
6.5 Тест на знаење	121

ГЛАВА 7 - ЕЛЕМЕНТИ НА БИЗНИС ПЛАН: ПРВИ ЧЕКОРИ ЗА НОВИ ПРЕТПРИЕМАЧИ ...	125
7.1 Резиме	127
7.2 Анализа на пазарот.....	128
7.3 Конкуренција	130
7.4 Маркетинг план	131
7.5 Оперативен план	133
7.6 Правни аспекти.....	135
7.7 Финансиски план	135
7.8 Извештаи	136
7.9 Вообичаени грешки во бизнис планот.....	139